

Nieuwe btw-regels op het gebied van “Plaats van diensten” per 1 januari 2010

Commissie interne accountants en belastingconsulenten

Deze bijdrage is bedoeld om een kort en praktisch overzicht te geven van de wijzigingen in de btw-regelgeving ingaand op 1 januari 2010, als gevolg van de Europese Richtlijn 2008/8/EG¹ van 12 februari 2008.²

Deel 1. Kort overzicht van de wijzigingen

Nieuwe regels

- Wijziging regels per 1 januari 2010
  - Belangrijkste wijziging sinds 1993
  - Doel: btw-heffing op de plaats van verbruik
- Vanaf 1 januari 2010 twee hoofdregels
  - Tussen belastingplichtigen (B2B), nieuw art. 44: **belastbaar waar afnemer is gevestigd**
  - Aan niet-belastingplichtigen (B2C), nieuw art. 45: **belastbaar waar dienstverlener is gevestigd**
- Nieuw begrip ‘afnemer’ van de dienst
  - Belastingplichtige handelend in zijn hoedanigheid van belastingplichtige
  - Niet-belastingplichtige rechtspersoon die voor btw-doeleinden is geregistreerd

I. Nieuwe regels – B2B

1. Hoofdregel B2B (belastbaar waar afnemer is gevestigd)

- De plaats waar de *zetel* van zijn bedrijfsuitoefening is gevestigd;
- De plaats waar de *vaste inrichting* zich bevindt;
- Bij gebrek aan één van beide: de *woonplaats* of *gebruikelijke verblijfplaats* van de belastingplichtige die de diensten afneemt.

2. Attractiebeginsel – nieuw art. 192bis: huidig stelsel vervalt in de nieuwe regelgeving vanaf 2010

- Voorbeeld attractiebeginsel
Nederlands hoofdkantoor met vaste inrichting in België levert diensten aan een Belgische klant
  - Nu: BE btw te voldoen door Belgische vaste inrichting
  - 2010: BE btw (verlegging door de Belgische klant)

¹ Richtlijn 2008/8/EG van de Raad van 12 februari 2008 tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat betreft de plaats van een dienst.

² Voor de uitgebreide richtlijn en andere publicaties daarover verwijzen wij graag naar de publicaties van het IAB op de website onder Publicaties/Actualiteit (artikel 26 maart 2009).

3. Voorbeeld

- Managementdiensten
  - Belgische onderneming verricht managementdiensten voor een EU-land
    - * Nu: waar dienstverlener is gevestigd, dus België
      - BE btw met eventuele btw-teruggave in EU-land
    - * 2010: waar afnemer is gevestigd
      - België: geen btw, wel opname in 'listing-diensten'
      - EU-land: btw via verlegging van heffing en eventuele btw-aftrek
  - Een niet EU-land verricht managementdiensten voor een Belgische onderneming
    - * Nu: geen btw
    - * 2010
      - Niet EU-land: geen btw
      - België: btw via verlegging van heffing en eventuele aftrek

4. Goederenvervoer en samenhangende diensten

- **Nationaal** goederenvervoer
  - Nu: waar vervoer feitelijk plaatsvindt
  - 2010: waar afnemer is gevestigd
  - Voorbeeld
    - Vertrek transport goederen en aankomst in zelfde EU-land; transportmaatschappij gevestigd in België;
      - indien facturatie aan Belgische klant: BE btw;
      - indien facturatie aan EU-klant: EU-land btw, verlegging van heffing
- **Intracommunautair** goederenvervoer
  - Nu: plaats van vertrek, tenzij dienst wordt afgenomen onder btw-nummer andere lidstaat (verlegging heffing)
  - 2010: waar afnemer is gevestigd
- **Internationaal** goederenvervoer
  - Nu: plaats waar vervoer is afgelegd, maar vrijgesteld van btw wegens uitvoer of invoer
  - 2010: waar afnemer is gevestigd
- Voorbeeld goederenvervoer
  - Belgische transporteur vervoert in opdracht van Duitse opdrachtgever:
    1. transport van Gent naar Antwerpen
    2. 1ste transport van Antwerpen naar Keulen
    3. 2de transport van Antwerpen naar Zürich

- transportfacturatie aan Duitse opdrachtgever
- Btw – nu
  1. BE btw
  2. IC vervoer – verlegging heffing
  3. Internationaal vervoer – vrijstelling
- Btw – 2010
  1. DE btw – verlegging heffing
  2. DE btw – verlegging heffing
  3. DE btw – verlegging heffing
- Voordelen
  - 1 factuur
  - geen bewijsvoering (CMR)
  - geen lokale btw voor opdrachtgever

5. Dienst van tussenpersonen

- 2010: belastbaar waar de afnemer is gevestigd
- **Uitzondering** voor makelaars in onroerend goed

6. Bewerking van roerende goederen

- 2010: belastbaar waar de afnemer is gevestigd
- Voorbeeld
  - Belgische onderneming bewerkt goederen in België voor rekening van een Duitse opdrachtgever
    - BE: opname in listing
    - DE: verlegging van heffing en aftrek indien rechthebbend

7. Herstelling van goederen

- 2010: belastbaar waar de afnemer is gevestigd
- Voorbeeld
  - Belgische onderneming doet een herstelling in Frankrijk in opdracht van een Nederlandse onderneming
    - BE: opname in listing
    - NL: NL btw verlegging van heffing en aftrek indien rechthebbend

II. Nieuwe regels – B2C

Nieuwe hoofdregel voor B2C-diensten per 1 januari 2010

- De plaats van de dienst, verricht voor een niet-belastingplichtige, is de plaats waar de dienstverrichter *de zetel van zijn bedrijfsuitoefening* heeft gevestigd.
- Worden de diensten vanuit een vaste inrichting verricht, dan geldt als plaats van de dienst de *plaats waar de vaste inrichting zich bevindt* ("waar de dienstverrichter is gevestigd").

Wijzigingen ten opzichte van huidige hoofdregel: GEEN

III. Uitzonderingen

Groot aantal (bestaande en nieuwe) uitzonderingen

1. Diensten m.b.t. onroerend goed

Plaats waar onroerend goed is gelegen:

- geen wijziging, idem B2B/B2C
- wel uitbreiding tekst met:
  - verstrekken van accommodatie in het hotelbedrijf; of
  - in sectoren met gelijke functie zoals vakantiecampen of locaties die ontwikkeld zijn voor gebruik als kampeerterreinen;
  - het verlenen van gebruiksrechten op een onroerend goed.
- Voorbeeld
Franse aannemer maakt factuur voor Belgische bouwheer voor bouwwerken in België
→ BE btw met verlegging van heffing volgens art. 51, § 2,5°, indien Belgische bouwheer periodieke aangiften indient

2. Personenvervoer

Waar de vervoerdienst plaatsvindt (verhouding afgelegde afstanden). Geen wijziging, idem B2B/B2C

3. Culturele, artistieke, sportieve, wetenschappelijke, educatieve, vermakelijkheids-, of soortgelijke activiteiten

- Tot 2011: geen wijziging – waar activiteiten daadwerkelijk plaatsvinden, idem B2B/B2C.
- Per 2011 wijziging in geval van B2B
  - Alleen het verlenen van toegang tot deze *evenementen* en met toegangsverlening samenhangende diensten is dan belastbaar op de plaats waar deze evenementen daadwerkelijk plaatsvinden. Al het overige valt dan onder de nieuwe hoofdregel (verlegging heffing door afnemer).
  - Dit laatste geldt met name ook voor de diensten van organisatoren van deze activiteiten (is uit tekst voor B2B-diensten geschrapt).
- Voorbeeld
Event (beurs) in Maastricht, Nederland, ingericht door Belgische onderneming; facturaties:
  - aan Belgische particulier;

- aan Belgische belastingsplichtige;
- aan Nederlandse belastingsplichtige;
- tot 2011: in de drie gevallen NL btw;
- vanaf 2011 onderscheid tussen B2C en B2B.

4. Restaurant- en catering (nieuw)

- Restaurant- en cateringdiensten (uitgezonderd deze die aan boord van schip / vliegtuig / trein worden verricht tijdens passagiersvervoer in de EU):
→ waar de dienst materieel wordt verricht – idem B2B, B2C
- Restaurant- en cateringdiensten aan boord schip / vliegtuig / trein:
→ waar passagiersvervoer vertrekt – idem B2B, B2C

5. Verhuur van vervoermiddelen (nieuw)

- Kortetermijnverhuur (≤ 30 dagen, ≤ 90 dagen voor schepen)
→ plaats waar vervoermiddel daadwerkelijk ter beschikking wordt gesteld – idem B2B, B2C
- Langetermijnverhuur (> 30 dagen)
  - B2B: nieuwe hoofdregel: plaats afnemer;
  - Tot 2013: nieuwe hoofdregel B2C: plaats dienstverrichter;
  - Per 2013 B2C: waar afnemer gevestigd is of zijn woonplaats heeft
- Voorbeeld
Belgische verhuurder aan Franse huurder
  - Nu: Lang / Kort (B2B / B2C): BE btw
  - Toekomst:
    - * 2010: Kort B2B → BE btw;
    - * 2010: Kort B2C → BE btw;
    - * 2010: Lang B2B → FR btw via verlegging;
    - * Tot 2012: Lang B2C → BE btw;
    - * Vanaf 2013: Lang B2C → FR btw.

6. Nieuwe regels vanaf 2015 voor:

- elektronische diensten;
- telecommunicatiediensten en radio- en televisieomroepdiensten.

IV. Verschuldigdheid – verlegging B2B

Cf. art. 196 Nieuwe Btw-richtlijn

De btw is verschuldigd door de belastingplichtige of door de voor btw-doeleinden geïdentificeerde niet-belastingplichtige rechtspersoon die een dienst afneemt als bedoeld in artikel 44 (nieuw), wanneer de dienst door een niet in die lidstaat gevestigde belastingplichtige wordt verricht.

- Stelt verleggingsregeling alleen verplicht voor diensten die onder nieuwe hoofdregel voor B2B vallen.
- Cashflowvoordeel bij B2B-inkopen over de grens.
- Leidt tot minder Achtste- en Dertiende Richtlijn-terugafverzoeken.

V. Administratieve verplichtingen – listing

Uitbreiding van de administratieve verplichtingen voor de dienstverrichter, art. 262 (nieuw):

Iedere voor btw-doeleinden geïdentificeerde belastingplichtige moet een lijst indienen met de volgende gegevens:

- (...)
- de belastingplichtigen en de voor btw-doeleinden geïdentificeerde rechtspersonen voor wie hij andere diensten heeft verricht dan die welke in de lidstaat waar de handeling belastbaar is, van btw zijn vrijgesteld, voor welke diensten de afnemer overeenkomstig artikel 196 de tot voldoening van de belasting gehouden persoon is;
- artikel 264, lid 1 Btw-richtlijn (nieuw)
  - “het nummer waaronder de belastingplichtige voor btw-doeleinden is geïdentificeerd in de lidstaat waar de lijst moet worden ingediend, en waaronder hij (...) belastbare diensten heeft verricht onder de in art. 44 (nieuw) gestelde voorwaarden;
  - het nummer waaronder elke afnemer voor btw-doeleinden is geïdentificeerd in een andere lidstaat dan die waar de lijst moet worden ingediend, en waaronder de (...) diensten voor hem verricht zijn;
  - voor elke afnemer het totale bedrag (...) van de door de belastingplichtige verrichte diensten.”

VI. Formaliteiten (2010)

1. Btw-aangifte

- Rooster 44 – nieuw
  - B2B-IC-diensten – link met IC-listing
  - Negatieve correcties via rooster 48
  - B2B-diensten met non-EU-afnemer (rooster 47)

- Rooster 00
Art. 44 W.Btw: vrijgestelde handelingen opnemen
- Rooster 88 – nieuw
  - B2B-IC-diensten
  - Correcties via rooster 84
  - B2B-diensten met non-EU-dienstverrichter (rooster 87)

2. Btw-listing

- Indien rooster 46 btw-aangifte > 400 k € /jaar
→ maandelijkse listing / maandelijkse aangifte
- Indien voor de kwartaalaangever IC leveringen goederen > 100 k €/kwartaal
→ automatisch maand IC-listings
- Indieningstermijn blijft 20ste, maar onmiddellijk boete indien laattijdigheid of onvolledigheid (geen 20 dagen tolerantie meer)
- 3 soorten handelingen
  - IC-leveringen goederen: code L
  - IC-leveringen (driehoeksverkeer): code T (triangulation)
  - IC-diensten: met code S (services)
- Alle btw-nummers voortaan met BE-code
- Art. 44 W.Btw (vrijgestelde) handelingen door gemengde belastingplichtigen
  - Op listing indien belastbaar in land afnemer
  - Niet op listing indien vrijgesteld in land afnemer

Deel 2. Buitenlandse btw-teruggaaf conform Richtlijn 2008/9/EG van de Raad van 12 februari 2008

- Invoering elektronische procedure om teruggaaf via lidstaat van vestiging
- Strikte termijnen: aangifte uiterlijk 30 september van kalenderjaar volgend op teruggaaftijdvak (teruggaafbeschikking binnen 4 maanden – nu 6 maanden)
- Voor lidstaten waarin de belastingplichtige tijdens het tijdvak van teruggaaf geen zetel van bedrijfsuitoefening of vaste inrichting hadden of geen goederenlevering of diensten verrichten
  - Begrip ‘lidstaat van teruggaaf’: de lidstaat waar btw in rekening werd gebracht voor in deze lidstaat verrichte diensten of goederenleveringen dan wel invoer van goederen in deze lidstaat
  - Nieuwe informatievereisten: beschrijving van de aard van de goederen en diensten met elektronische code
  - Eventuele overlegging kopie van factuur/invoerdocument indien maatstaf > EUR 1 000 (brandstof EUR 250)

Enkele aandachtspunten voor het bedrijf in verband met toepassing van de nieuwe btw-regeling

- 1) Is mijn boekhoudpakket aangepast en zodanig ingericht dat de registratie van omzet en kosten voor gevolg heeft dat zij op de juiste rubriek (code) van de periodieke btw-aangifte verschijnt?
- 2) Is mijn facturatieprogramma op adequate wijze aangepast zodat op de gefactureerde diensten de juiste btw wordt toegepast?
  - a) Welke soort transacties? Levering van een goed/dienst?
  - b) Is de ontvanger van de dienst een belastingplichtige/niet-belastingplichtige rechtspersoon?
  - c) Waar is hij gevestigd?
  - d) Geldt er een mogelijke vrijstelling van btw?
- 3) Zijn de medewerkers die de boekhouding en facturatie verzorgen op voldoende wijze ingelicht en opgeleid?
- 4) Zijn commerciële mensen van de nieuwe wijziging op de hoogte gebracht?
- 5) Heb ik mijn verkoopcyclussen getoetst aan de nieuwe regeling?
- 6) Heb ik alle eventuele buitenlandse btw-registraties nog nodig of dienen nieuwe registraties aangevraagd te worden?
- 7) Indien aangifte(n) automatisch uit boekhoudsystemen worden gerapporteerd:
  - a) Periodieke aangifte aangepast?
  - b) Nieuwe intracommunautaire listing ook voor dienstprestaties waarvoor de verlegging van de heffing van toepassing is op 1/1/2010: maandelijks? jaarlijks? (verplichte vermelding:
    - btw-nr. klant
    - waarde van de dienst
    - vrijgestelde diensten (volgens lidstaat plaats van de dienst) niet gerapporteerd?)
- 8) In geval van teruggaaf conform Richtlijn 2008/9/EG: is er een elektronische procedure (eventueel mogelijkheid om XML-schema's te gebruiken) voor verzoek om teruggaaf aanwezig en is rekening gehouden met de strikte terugvorderingstermijnen? Is alle informatie beschikbaar? ●

First Jaarrekeningen

Software voor financiële rapporteringsstandaarden

first

Bespaar op de jaarlijkse factuur van uw jaarrekeningenpakket! Als First abonnee betaalt u **tot 60% minder** dan uw collega's voor een ander gelijkaardig commercieel jaarrekeningenpakket.

Wenst u meer informatie?
 Contacteer ons op **03 609 50 59**
 of via mail@first.intersentia.be
 of neem een kijkje op
<http://first.intersentia.be>

WAT KUNT U DOEN MET FIRST PRO?

- volledige en verkorte jaarrekeningen
- interface en afdruk van de jaarrekening en de uitgevoerde controles in het Nederlands, in het Frans en in het Engels
- afdruk van de jaarrekening in het Duits
- digitale en papieren neerlegging
- financiële analyse over 5 boekjaren
- opleiding (op aanvraag)
- volledige support (zowel telefonisch als via e-mail)
- verkrijgbaar in netwerkversie
- extra module geconsolideerde jaarrekening
- extra module structuurenquête
- extra module vzw-jaarrekening